

Aust-Agder fylkeskommune

Saksframlegg

Dato: 29.10.2009
Arkivref: 2009/6863-26126/2009 / C00/&30

Saksbehandler: Randi Nilsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Fylkestinget	

STRATEGISK PLAN FOR KULTURFORMIDLING I AUST-AGDER - RULLERING AV PLAN 2009 - ENDELIG BEHANDLING

1. FORSLAG TIL VEDTAK

Fylkesrådmannen fremmer slikt forslag til vedtak:

Fremlagte strategiske plan for kulturformidling vedtas med de endringer som fremkommer i kapittel 4 i saken.

2. SAMMENDRAG

Fylkesrådmannen foreslår at utkastet til rullert strategisk plan for kulturformidling i Aust-Agder vedtas, og at forslag til tiltak i planen skal danne grunnlag for prioriteringer på kulturformidlingsområdet i perioden 2010 – 2013.

3. BAKGRUNN FOR SAKEN

Fylkestinget vedtok i sak 45/2006 strategisk plan for kulturformidling i Aust-Agder og vedtok samtidig at planen skulle rulleres innen utgangen av 2009. Fylkesutvalget vedtok å igangsette rulleringen av den strategiske planen i FU-sak 130/08 og i løpet av 2009 har revisjonsarbeidet pågått med innspill fra en bredt sammensatt prosjektgruppe og tre regionsmøter med inviterte kultur- og næringslivsaktører i Aust-Agder. Den rullerte planen som nå foreligger foreslår 37 tiltak der noen tiltak er nye, mens andre tiltak er en naturlig videreføring og oppfølging av gjeldende plans tiltak. I FU-sak 09/118 ble det vedtatt å sende ut planutkastet til høring, med høringsfrist 23. oktober. Planutkastet legges nå fram til endelig behandling.

3.1 Planen i korte trekk

Planprosessen har vært gjennomført med en bredt sammensatt prosjektgruppe, med deltakere fra kommuner, institusjoner, festivaler og organisasjoner. Det har vært avholdt tre regionale møter med god deltakelse fra kommuner og med representanter for aktuelle kultur- og næringslivsaktører.

Planen bygger på vedtatt fylkesplan for Aust-Agder, og også regionplanutkastets temarapport *Mål og strategier for kultur. Temarapport til utkast til regionplan for Agder* har dannet en viktig bakgrunn. Den rullerte planen for Aust-Agder vil støtte opp under mål i utkast til regionplan, komplettere denne og foreslå konkrete tiltak for Aust-Agder. I planen nevnes innledningsvis eksempler på utvikling og nyskaping som har skjedd i regionen de siste årene.

Utviklingstrekk i kulturlivet generelt beskrives, og aktuelle statlige føringer gjennom regjeringens målsettinger for kulturpolitikken via kulturloven, kulturløftet og nye stortingsmeldinger gjennomgås. Dernest pekes det på gjennomgående temaer i planen, så som universell utforming, kulturelt mangfold, miljø og dessuten publikumsstrategier. Følgende temaer omtales som gjennomgående spenningsfelt: Festkultur – hverdagskultur, det tradisjonelle og det ”moderne” i kulturformidlingen, kulturformidling ved kysten og i innlandet, og sentrum – periferi.

Planen drøfter hovedutfordringer på kulturformidlingsområdet ut fra åtte forskjellige temaområder:

- Kunstneren
- Kulturinstitusjonene
- Bibliotek
- Festivaler
- Kulturformidling til barn og unge
- Frivillighet
- Tilretteleggerrollen
- Flerkultur

Disse temaområdene er beskrevet gjennom statusbeskrivelse, utfordringer, strategier og tiltak. Tiltaksoversikten er samlet i eget kapittel og tiltakene er listet opp etter temainndelingen. Prioritering av tiltak skjer ikke i planen. Oppfølging forventes å skje i fylkeskommunen, i kommunene, i kunst- og kulturinstitusjonene, i næringsliv og organisasjonslivet. Samarbeid mellom disse er vært viktig i mange sammenhenger. Innen de ulike temaområdene er det

foreslått en rekke tiltak og en har pekt på hvilke instanser som bør ha et initierende ansvar for å igangsette prosesser rundt det enkelte tiltak. I det følgende listes tiltakene som foreslås opp fordelt på temaområder.

Kunstneren

- Kulturfabrikken styrkes for å kunne støtte opp om de profesjonelle kunstneres kompetanseutviklingsbehov innen forretningsdrift.
- Det utredes hvordan arbeidslokaler for kunstnere kan etableres i kommunene i Aust-Agder.
- Det arbeides for å styrke det profesjonelle tilbudet i kulturskolene.
- Kulturproduksjonskapasiteten økes ved kulturinstitusjonene og kulturvirksomhetene i fylket for å styrke det faglige miljøet.
- Alle kommuner i Aust-Agder bør ha retningslinjer for utsmykking av offentlige bygg.

Kulturinstitusjonene

- Det bør fokuseres på samordnet markedsføring, koordinering og informasjon mellom institusjonene.
- Kommuner med et profesjonelt visningssted bør minst to ganger per år motta turnétilbud fra institusjonene.
- Det etableres samarbeidsavtaler mellom de profesjonelle institusjonene, der turnéer mellom institusjonene inngår. (Utstillingsturnéer, scenekunstturnéer osv.)
- Det arbeides videre med fast turnésamarbeid mellom institusjonene og Den kulturelle skolesekken i Aust-Agder, med minimum to turnéer per år.
- Institusjonene bør bygge opp funksjoner for rådgivningsvirksomhet og nettverksbygging overfor amatørmiljøer innen sitt fagfelt.
- De etablerte kunst- og kulturinstitusjonene skal ha et spesielt fokus på publikumsstrategier rettet mot flerspråklige, og gjøre bruk av kunstnere med minoritetsbakgrunn.
- Det utredes hvordan de gamle uthavnene kan tilrettelegges og utvikles med tanke på økt tilgjengelighet for og formidling til publikum.
- Kulturnett Aust-Agder skal tas aktivt i bruk av institusjonene og kommunene.

Bibliotek

- Det bør inngås samarbeidsavtale mellom Aust-Agder fylkeskommune og ABM-utvikling for å utvikle og gjennomføre nasjonale målsettinger og satsingsområder for bibliotekområdet i Aust-Agder.
- Det skal utarbeides bibliotekplan for Aust-Agder.
- Det skal utvikles ulike typer modellbibliotek i partnerskap mellom fylkeskommunen og et utvalg kommuner.
- Folkebibliotekene skal tilrettelegges som arenaer for aktiv og utadrettet litteraturformidling i alle kommuner.

Festivaler

- Festivalforumet formaliseres og videreutvikles.
- Med utgangspunkt i festivalforumet utvikles samarbeidsavtaler mellom festivalene om felles innkjøp, innleie og felles markedsføring.
- Festivalforumet skal tilby rådgivning til arrangører av festivaler og andre arrangementer.

Kulturformidling til barn og unge

- Det arbeides for å styrke det profesjonelle tilbudet i kulturskolene slik at kulturskolene kan tilrettelegge for flere elevplasser.

- UKM skal gjøres til en så attraktiv mønstring at det hvert år er deltakere fra alle kommuner i Aust-Agder.
- Under forutsetning av positiv evaluering av prøveperioden for Kulturkort for ungdom (Kulturrota), og fortsatt statlig tilskudd til ordningen, videreføres Kulturkort for ungdom som en fast ordning i Aust-Agder.
- Det skal opprettes kulturutvalg som kan delta i Den kulturelle skolesekken ved alle skoler i hele grunnopplæringen.
- Det skal gjøres økt bruk av produksjonskompetanse i regionen.
- Den kulturelle skolesekken i Aust-Agder skal formidle og produsere forestillinger med flerkulturelt innhold og/eller utøvere som en del av programtilbudet hvert år.
- Det settes i gang et pilotprosjekt for Den kulturelle bæremeisen i samarbeid mellom fylkeskommunen og enkelte utvalgte kommuner.

Frivillighet

- Fylkeskommunen og kommunene skal gi tydelig informasjon om hvor frivillige organisasjoner skal henvende seg for ulike typer støtte og gjøre kjent hvilke tilskuddsordninger som finnes for organisasjonene.
- Alle tilskuddsytere skal stimulere til målrettet arbeid for å integrere og rekruttere nye målgrupper til frivillig arbeid.
- I samspill med kompetanse som allerede finnes i frivillige organisasjoner avholdes et kurs eller seminar som kan hjelpe frivilligheten å møte offentlig sektors krav, samt bygge arrangørkompetanse.
- Institusjonene bør bygge opp funksjoner for rådgivningsvirksomhet og nettverksbygging overfor amatørmiljøer.

Tilretteleggerrollen

- Egen kulturformidlingsplan utarbeides for hver enkelt kommune.
- Det arrangeres en årlig kulturkonferanse i Aust-Agder.
- Mulighetene for å etablere et antall "blackbox-scener" i Aust-Agder utredes.

Flerkultur

- Den kulturelle skolesekken i Aust-Agder skal formidle og produsere forestillinger med flerkulturelt innhold og/eller utøvere som en del av programtilbudet hvert år.
- De etablerte kunst- og kulturinstitusjonene skal ha et spesielt fokus på publikumsstrategier rettet mot flerspråklige, og gjøre bruk av kunstnere med minoritetsbakgrunn.
- Festivaler og andre som gjør bruk av frivillige skal oppfordres til å rekruttere frivillige fra flerkulturelle miljøer.

3.2 Sammendrag av uttalelsene

Utkast til rullert plan ble sendt ut på høring 08. september, med frist 23. oktober 2009. Ved fristens utløp var det kommet inn 16 uttalelser.

Arendal kommune

Høringsuttalelsen fra Arendal kommune er behandlet i formannskapet, men vil også bli behandlet i bystyret. Dette sammendraget bygger på uttalelsen fra formannskapet.

Arendal kommune slutter seg til planen, og mener at den sammenfaller godt med satsingsområder i kommunen. Formannskapet mener at Arendal kulturhus AS burde være et felles ansvar mellom Arendal kommune og Aust-Agder fylkeskommune. Arendal kommune

mener at Arendal Kulturhus AS bør tydeliggjøres i strategidokumentet som et viktig satsingsområde for Aust-Agder fylkeskommune for årene 2010 – 2014.

Av øvrige punkter som kommenteres kan nevnes følgende:

- Styrking av kulturskolene, satsing på bibliotek, kulturarv og mangfold, og tilrettelegging av øvingslokaler for rytmisk musikk.
- Kulturrota bør gjelde ungdom fra ungdomsskolealder.
- Planen bør si noe om at det er viktig å støtte opp om festivaler som fremmer kunst- og kulturformer av mindre kommersiell betydning og at det offentlige bør sikre bredde i kulturuttrykk både for utøvere og publikum.

Aust-Agder musikkråd

Aust-Agder musikkråd mener at planen er godt gjennomarbeidet og inneholder mange viktige momenter, men at den kan bli litt vag og forsiktig med tanke på forpliktende tiltak. Flere momenter kommenteres, blant annet: Behovet for arbeidslokaler gjelder for både skapende og utøvende kunstnere, og behov for arbeidsstipend alle typer kunstnere. Viktigheten av å prioritere kulturskolene understrekes, også indirekte gjennom samarbeidsprosjekter som Lørdagsskolen og Ung klassisk. I Den kulturelle skolesekken bør lokalt utviklede produksjoner prioriteres framfor å kjøpe inn produksjoner fra andre profesjonelle aktører. Mange frivillige organisasjoner synes det er vanskelig å forholde seg til en tilskuddsordning med søknadsfrist bare en gang i året.

Følgende konkrete forslag fremmes:

- 3.1.6: Alle kommuner i Aust-Agder oppfordres til å utforme retningslinjer som prioriterer og stimulerer bruk av lokale kunstnere/musikere ved offentlige arrangementer.
- 3.1.7: Det arbeides for å etablere flerårige arbeidsstipend for minst 3 profesjonelle musikere i Aust-Agder.
- 3.1.8: Det etableres en ensemblestøtteordning for profesjonelle musikere/ensembler fra fylket, der det kan søkes støtte til tidsavgrensede prosjekter.
- 3.6.5: Det opprettes en ad hoc støtteordning for frivillige kulturtiltak, der prosjekttilskudd kan omsøkes hele året.

Bokbyen ved Skagerrak

Bokbyen ved Skagerrak savner fokus i planen på samarbeid med og omtale av den viktige rollen andre institusjoner, organisasjoner og miljø har i formidling av kultur i Aust-Agder. Strategi for viktige deler av litteraturbildet i fylket etterlyses. Det foreslås følgende konkrete tillegg:

- Under strategier (side 14): Fylkeskommunen vil støtte litteraturformidling i fylket, både innenfor og utenfor bibliotekene. Bokbyen ved Skagerrak med egen post i fylkesbudsjettet, slik Tvedestrand kommune og staten gjør, og bidra til videreutvikling av forfatterleksikonet Agderportalen på nett.
- Tiltak 3.3.5: Fylkeskommunen skal samarbeide nært med og støtte opp om viktige litteraturformidlingstiltak som Norsk Forfattersentrum Sør, Bokbyen ved Skagerrak, Agderportalen, Grimstad – Dikternes by, Sørlandets Litteraturpris og Agder litteraturlag.

Bygland kommune

Bygland kommune fremmer følgende innspill til planutkastet:

- Utviklingsprosessen for Setesdalsmuséet må prioriteres videre i den nye kulturformidlingsplanen.
- Bygland kommune støtter det videre arbeidet for at det fjerde regionale kulturhuset i fylket blir lokalisert i Setesdal.
- Bygland kommune går inn for at det 3-årige interkommunale folkemusikkprosjektet i Setesdal blir løftet inn i den fylkeskommunale kulturformidlingsplanen. Utviklingen av spel, festivaler etc. som er tuftet på lokal identitet bør stimuleres profesjonelt. Det bør legges vekt på kulturelt innhold og folkelig engasjement i festivalutviklingen.

- Bygland kommune tilrår at samferdselshistorien får sin plass i kulturformidlingsplanen, og at formidling av denne tilpasses som tilbud via Den kulturelle skolesekken. Som eksempler nevnes jernbanestasjonen på Byglandsfjord, dampbåten Bjoren med flere.

Evje og Hornnes kommune

Evje og Hornnes kommune kommenterer kapitlene Kulturinstitusjonene, Bibliotekene, Kulturformidling til barn og unge, Frivillighet og Tilretteleggerrollen. Kommunen ønsker et tydeligere fokus på Evje som regionsenter, og nevner dette i forbindelse med profesjonelt visningssted / regionalt kulturhus og bibliotekplan.

Evje og Hornnes kommune mener at kulturkort for ungdom bør videreføres, men legges bedre til rette for innlandsungdom, for eksempel ved at ungdom fra Evje kan benytte seg av tilbud i Kristiansand, pga busstilbud. Det er ønskelig med samordning over fylkesgrensa og over kommunegrenser for tilbud i Den kulturelle skolesekken.

Grimstad kommune

Grimstad kommune har ingen merknader til planforslaget. Kommunen vil etter beste evne og innen de tilgjengelige ressurser arbeide for å gjennomføre foreslåtte tiltak. Det anføres at det i så måte er viktig at fylkeskommunen setter av tilstrekkelig ressurser for å kunne være pådriver i arbeidet med å gjennomføre tiltakene i planen.

I saksfremlegget kommenteres konkret alle forslag til tiltak, med kommentarer knyttet til Grimstad kommunes ansvar.

Kortfilmfestivalen

Kortfilmfestivalen påpeker at film ikke er nevnt eksplisitt i planen, og at Kortfilmfestivalen ikke er nevnt. Festivalen peker på at den trenger bedre økonomi og bedre utviklingsmulighet i Grimstad. Kortfilmfestivalen ønsker i større grad å dele sin kompetanse og sitt internasjonale nettverk med samarbeidspartnere i fylket, og nevner samarbeid med Den kulturelle skolesekken, Hovefestivalen og andre. Vedrørende festivalforum i Aust-Agder peker Kortfilmfestivalen på Nettverk for norske Filmfestivaler som mer aktuelt for den, og på at Norske Festivaler kunne erstatte et eget festivalforum i Aust-Agder.

Kulturskolene i Aust-Agder

Kulturskolene i Aust-Agder omtaler planen som et viktig og nyttig arbeidsdokument, og som en visjonær plan. Kulturskolene må styrkes for at de skal bli i stand til å gjennomføre visjonene. Det foreslås at kulturskolene skal få større muligheter til å søke om driftsmidler, ikke bare om prosjektmidler. Det bør også legges opp til større muligheter for å samarbeide om kompetanse på tvers av kommunegrenser. Kulturfabrikken omtales som viktig for å hjelpe kunstnere i etableringsfasen. Kulturskolene kommenterer systematisk alle forslag til tiltak som angår dem, med omtale av ønsker, behov og muligheter. Her kan nevnes lokaler, ventelister, synliggjøring gjennom Kulturnett, samarbeid med bibliotek, UKM og barnehager.

Det foreslås en endring i formulering i kapittel 3.5 Kulturformidling til barn og unge: Omtalen av kulturskolene som "et kommunalt opplæringstilbud for barn og unge innen musikk, teater, dans og billedkunst", bør endres til "et kommunalt ... innen musikk, teater, dans, visuell kunst og skapende skriving".

NK Sør-Norge

NK Sør-Norge (Norske Kunsthåndverkere) mener det er positivt at Aust-Agder ønsker å bedre arbeidsmulighetene for fylkets profesjonelle kunstnere. NK Sør-Norge foreslår følgende:

- Stipender: Fylkeskommunens kunstnerstipend defineres som et arbeidsstipend. I tillegg opprettes et antall prosjektstøttestipend som årlig kan søkes av kunstnerne som bor i fylket.
- Innkjøp av kunst: Det er viktig å ta vare på den lokale kunsthistorien. Fylket gjeninnfører innkjøpsordningen. De innkjøpte verk kan stilles ut i egnet eget lokale og / eller lånes ut til institusjoner for å vises i det offentlige rom.
- Leie av kunst: Fylket tar initiativ til og er pådriver for at det opprettes leieavtaler der offentlige kontorer i kommunen leier kunstverk som skiftende utsmykning.
- Utsmykning: Fylket tar initiativ til og styring av et prosjekt som har til formål at alle kommuner oppretter utsmykningsavtaler der 2 % av byggesummen ved nybygg går til utmykning. Fylket tar initiativ til og ansvar for gjennomføring av "Kunstvei Agder" et sørlandsk svar på skulpturprosjekt Nordland.

Næs Jernverksmuseum

Næs Jernverksmuseum mener at museene og kulturarvfeltet generelt kunne hatt en tydeligere plass i planutkastet, og at jernverksmuseets spesielle prosjekter, ressurser og behov burde vært omtalt. St.meld. nr.49 (2008-2009) Framtidas museum, som ble lagt fram i august i år, er ikke omtalt i planen. Det pekes også på at det er et stort etterslep i digitalisering av samlingene som museene forvalter, og at det kreves fagkompetanse, systemutvikling og økonomiske ressurser til formålet. Andre innspill:

- Kulturinstitusjonene: Kapittelet burde være tydeligere på hvilke institusjoner en ønsker å prioritere og videreutvikle, og hvordan dette kan gjøres. Det pekes her på Næs Jernverksmuseums planer for eget formidlingsbygg.
Forslag: Prosjektet "Jacob Aall 2014" omtales under tiltak i kapittel 3.
- Kulturformidling til barn og unge: Kulturminner og muséer oppleves best i autentiske omgivelser der de historiske gjenstandene og bygningene faktisk befinner seg. Skolene må ha økonomiske rammer som tillater ekskursjoner.
- Næs Jernverksmuseum slutter seg til intensjonene om samarbeid mellom ulike institusjoner og formidlingstiltak, og minner om at jernverksmuseet disponerer spennende arealer både ute og inne som kan brukes som arena for teater, musikk, utstillinger og andre kunstneriske og faglige uttrykksformer.

Risør kommune

Høringsutkast til strategisk plan for kulturformidling tas til etterretning. Risør kommune skal rullere kommunens egen Kulturpolitiske Handlingsplan i 2010, og det anmodes om at tiltak i den kommunale planen implementeres i planperioden.

I saksfremstillingen til Formannskapet anføres det at fylkeskommunens plan ligger tett opp til kommunens egen Kulturpolitiske handlingsplan for perioden 2006-2010. Begge er opptatt av å styrke de kreative miljøene slik at profesjonelle ressurspersoner kan gå inn og løse kulturoppgaver som lærere i kulturskolen, prosjektmedarbeidere i Bæremeisen, Skolesekken og Spaserstokken.

Sørlandets Litteraturpris

Dette tiltaket er ikke nevnt i planutkastet, men Sørlandets Litteraturpris mener at litteraturprisen burde omtales under 3.1 Kunstneren eller 3.3. Bibliotekene, og foreslår kapittel 3.3:

- Ny tekst på side 14: "Et eksempel på et vellykket samarbeid med Vest-Agder, samtlige bokhandlere i Agder og Universitetet i Agder er Sørlandets Litteraturpris som går inn i sitt 10. utdelingsår i 2010. I framtiden bør en jobbe for at Norsk Forfattersenter på Sørlandet blir involvert i dette arbeidet."
- Forslag til nytt tiltak 3.3.5: Bibliotekene i Aust-Agder ønske å opprettholde og styrke Sørlandets Litteraturpris. Ansvar: Fylkeskommunen og kommunene.

Sørnorsk filmsenter

Sørnorsk filmsenter omtaler planutkastet som et omfattende og viktig arbeid, og peker på at filmsenteret slutter seg til og vil følge opp relevante tiltak som er beskrevet under institusjonenes ansvar. Sørnorsk filmsenter mener det er ønskelig at filmområdet blir viet mer oppmerksomhet i den strategiske planen. Det er viktig at eierne av Sørnorsk filmsenter (Aust-og Vest-Agder fylkeskommune og Kristiansand og Arendal kommune) følger opp de statlige kulturpolitiske føringene på filmområdet og bidrar til videre vekstmuligheter.

Sørnorsk filmsenter peker på at St.meld. nr. 22(2006-2007) *Veiviseren – For det norske filmloftet*, bør omtales i planen, under kapittel 2 Kultur i et samfunn i forandring.

Sørnorsk Jazzsenter

Sørnorsk Jazzsenter beskriver og utdyper senterets oppgaver i sin høringsuttalelse. Det påpekes en feil i beskrivelsen i planutkastet, hva gjelder at styrkingen av Sørnorsk Jazzsenter kommer som en følge av St.meld. nr.21(2007-2008), Samspill. Et løft for rytmisk musikk (kap. 2, s. 5). Det foreslås at setningen fjernes, og erstattes av følgende formulering: "Som en følge av Samspillmeldingen har Sørnorsk Jazzsenter, Rock city (Kristiansand) og Telemarkfestivalen (Bø) fått statlige midler til sammen å kunne drive sjangeroverførende kompetansehevende tiltak i Agder og Telemark."

Det er Sørnorsk kompetansenettverk som omtales her. Sørnorsk Jazzsenter peker på at avhengig av regional toppfinansiering vil dette nettverket kunne være en naturlig samarbeidspartner for flere av satsingene i planutkastet, hva gjelder strategier og tiltak innen publikumsstrategier, spenningsfeltet tradisjon – moderne, kompetansehevende tiltak innenfor kulturbasert næring, og videreutvikling av samarbeid mellom jazzfestivalene i regionen.

Høringsinnspillet omtaler videre momenter angående kunstnere, kulturskolene, turnerende ensemble, og viser til Aust-Agder musikkråds forslag angående arbeidslokaler, arbeidsstipender og ensemblestøtte.

Valle kommune

Valle kommune tar planen til etterretning, men peker på at den er noe detaljert. Saksfremlegget til Formannskapet kommenterer flere punkter i planen, blant annet beskrivelsen av skjæringspunktet mellom det tradisjonelle og det moderne som en aktuell problemstilling for Valle. Det vises spesielt til omtalen av utfordringer og strategier for bibliotek. Planen vil være ett av grunnlagsdokumentene i arbeidet med strategisk plan for kultur og næring for Valle kommune. Strategier og tiltak vil bli målt opp mot spørsmålene om de vil bidra til folketallsutviklingen, og om de vil bidra til å øke trivsel og bolyst i Valle.

Vegårshei kommune

Vegårshei kommune peker på at Regionplan Agder 2020 burde vært sluttbehandlet før den strategiske planen blir vedtatt, og viser til visjonen "Med overskudd til å skape" som et godt slagord også i denne sammenheng. Kommunen mener det er positivt med en egen del om kulturformidling til barn og unge i planen. Flere punkter kommenteres, med fokus på mindre kulturinstitusjoner, lokale lag og frivillige, desentralisert formidling og samarbeid mellom Den kulturelle skolesekken og lokale aktører. Det etterspørres strategiske tanker omkring økonomiske støtteordninger. Videre etterspørres målsettinger for implementering av planen for å sikre eierskap hos de forskjellige partene som skal spille på lag med hverandre i et bredt og sammensatt kulturfelt.

Det oppfordres til å styrke tiltakene og fokuset på "hverdagskulturliv", en sterkere frivillig sektor og opplevelser på lokalhistorisk grunn.

Vest-Agder fylkeskommune

Vest-Agder fylkeskommune mener det er positivt at planarbeidet har brukt utkastet til regionplan Agder som et viktig føringsdokument, og at planen kan danne et godt grunnlag for videre samarbeid på kulturfeltet mellom de to Agder-fylkene.

4. VURDERING

Høringsuttalelsene er i all hovedsak positive til planutkastet. Mange av uttalelsene viser til egne kommunale planer på kulturfeltet, vedtatt eller under utvikling, som enten sammenfaller i store trekk med planen for Aust-Agder eller vil bli samkjørt med denne.

En del innspill etterlyser mer fokus på områder en ikke har valgt å løfte fram i planen som egne fokusområder, så som film og litteratur. I en strategisk plan der noen temaområder er valgt ut, er det naturlig at en del temaer ikke behandles særskilt. Tilnærmingen i denne planen er ikke til det enkelte kunstuttrykk, men etter en annen utvelgelse av temaområder. Denne utvelgelsen har vært en del av planprosessen, og er et resultat av strategiske valg.

Noen innspill omhandler temaer som i hovedsak behandles i andre planprosesser. Den nye stortingsmeldingen om museer, *St.meld. nr. 49(2008-2009), Framtidas museum*, og forslag om styrkingstiltak for enkelte museer hører hjemme i museumsplanleggingen, og vil eventuelt bli berørt i *strategisk kulturminneplan*. Formidling av kulturarvtilbud omtales i kulturformidlingsplanen i forbindelse med Den kulturelle skolesekken, og i kapitlet om institusjonene. Innspill vedrørende nytt regionalt kulturhus hører til *sektorplan for idrett, fysisk aktivitet, friluftsliv og folkehelse – lokale og regionale kulturbygg*, og vil bli omtalt der.

Mange innspill viser til ønsker om økt fylkeskommunal innsats. Det er her viktig å ta utgangspunkt i arbeidsdelingen mellom forvaltningsnivåene, som tilsier at kommunene har hovedansvar for tiltak av lokal karakter i kommunen. Fylkeskommunen skal prioritere regionale oppgaver som angår flere kommuner eller hele fylket, mens staten har hovedansvar for de nasjonale oppgavene. I mange tilfeller er det et samarbeid mellom kommune og fylkeskommune i tiltak av regional interesse.

Fra Arendal kommune er det i høringsinnspill fremlagt ønske om årlig driftsstøtte til Arendal Kulturhus. Det er ingen tradisjon i Aust-Agder for å yte fylkeskommunal driftsstøtte til noen av de regionale kulturhusene.

I høringsuttalelsene kommenteres mange oppgaver som i hovedsak er kommunale, som kulturskoler, bibliotek, tilrettelegging av øvingslokaler, støtte til frivillig kulturliv og stedsutvikling. En del av disse temaene er inne i planen som forslag til tiltak, med kommunene som ansvarlig.

Andre oppgaver er i hovedsak fylkeskommunale, eller må løses i et samarbeid mellom fylkeskommune og kommuner, som Kulturrota, Den kulturelle skolesekken, støtte til større festivaler og nettverksbygging mellom kulturinstitusjoner.

Ett innspill etterlyser samordning over fylkesgrensa i forbindelse med Kulturrota og Den kulturelle skolesekken. Dette er et viktig innspill, i tråd med at det nå for første gang lages en felles regionplan med kulturdelt. Samordning gjøres i noen grad i dag med utgangspunkt i for eksempel Sørlandets Kunstmuseum og Agder Teater, og bør ha videre fokus i kulturformidlingen.

Med utgangspunkt i denne vurderingen foreslås følgende endringer innarbeidet i plandokumentet (endringer i kursiv):

I kapittel 2. Kultur i et samfunn i forandring, Statlige føringer, tilføyes etter avsnittet om St.meld. nr.21(2007-2008):

"St.meld. nr. 22(2006-2007), Veiviseren. For det norske filmloftet, (Filmmeldingen) legger føringer for norsk filmpolitikk frem til 2014. Meldingen legger vekt på regional filmutvikling, og var en direkte årsak til at Sørnorsk filmsenter ble etablert i 2008."

I kapittel 2. Kultur i et samfunn i forandring, Statlige føringer, endres:

Under omtalen av *St. meld. nr. 21 (2007-2008), Samspill. Et løft for rytmisk musikk* endres (*Melding om rytmisk musikk*) til (*Samspillmeldingen*), og den siste setningen i dette avsnittet: *"Styrkingen av Sørnorsk jazzsenter kommer som en følge av meldingen"* tas ut og erstattes med følgende formulering:

"Som en følge av Samspillmeldingen har Sørnorsk Jazzsenter, Rock city (Kristiansand) og Telemarkfestivalen (Bø) fått statlige midler til sammen å kunne drive sjangeroverførende kompetansehevende tiltak i Agder og Telemark."

I kapittel 3.1. Kunstneren, tilføyes et nytt avsnitt, som siste avsnitt i statusbeskrivelsen:

"Satsing på litteratur i stedsutvikling og for å fokusere på landsdelens litterære produksjon er også med på å styrke grunnlaget for kunstnerne. Eksempler her er Bokbyen ved Skagerrak, Grimstad – dikternes by og Sørlandets litteraturpris. I Setesdal er et tre-årig prosjekt for å støtte folkemusikkmiljøet i gang på tredje året."

I kapittel 3.2. Kulturinstitusjonene, tilføyes et nytt avsnitt, som sjette avsnitt i statusbeskrivelsen:

"Det er viktig å legge til rette for samarbeid mellom nyetablerte institusjoner og etablerte tiltak innen samme område, for å oppnå synergieffekt. Et eksempel her er Sørlandets litteraturpris, som ble etablert for 10 år siden, der også Norsk Forfattersentrum Sør bør involveres. Et annet eksempel er samarbeid mellom Sør-Norsk filmsenter, Kortfilmfestivalen og andre festivaler i regionen, og å legge til rette for at festivalnettverk i regionen oppleves som attraktive også for en nasjonal festival som Kortfilmfestivalen."

I kapittel 3.5. Kulturformidling til barn og unge, Kulturskolene, endres første setning i første avsnitt:

"Kulturskole er et kommunalt opplæringstilbud for barn og unge innen musikk, teater, dans og billedkunst", endres til *"Kulturskole er et kommunalt opplæringstilbud for barn og unge innen musikk, teater, dans, visuell kunst og skapende skriving"*.

I kapittel 3.6 Frivillighet, tilføyes nytt tiltak som tiltak 3.6.5:

"Det vurderes å tilpasse retningslinjene for tilskudd til kulturformål slik at en mindre del av tilskuddsrammen kan forbeholdes søknader fra barne- og ungdomsorganisasjoner til løpende søknader gjennom året. Tiltakene forutsettes å ha regional interesse."

5. KONKLUSJON

Fylkesrådmannen konstaterer at det er gjort en solid innsats av mange for å få frem dette planutkastet og det er tydelig ut fra høringsuttalelsene at planutkastet har blitt godt mottatt. I arbeidet med gjennomføringen av tiltak i planen bør flerkulturelle tiltak ha fokus. Det er og viktig at tiltak på kulturområdet har en universell utforming der dette er mulig. Derne er det viktig at miljøaspektet gjennomgående tas med. Det vil være en utfordring for mange aktører å prioritere de tiltak som foreslås i planen. For fylkeskommunens egen del må enkelttiltak tas opp som del av fylkeskommunens samlede prioriteringer i økonomiplaner, budsjett og som enkeltsaker fremover. Forslag til tiltak i planen vil danne grunnlag for prioriteringer på kulturformidlingsområdet i perioden 2010 – 2013.

Med utgangspunkt i dette anbefaler fylkesrådmannen derfor at planutkastet vedtas, med de justeringer som er nevnt ovenfor.

Utrykt vedlegg: Høringsuttalelsene

Vedlegg

1 Strategisk plan for kulturformidling i Aust-Agder - høringsutkast